C/2025/3981

20.8.2025

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 8ης Ιουλίου 2025

σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Ιρλανδίας

(C/2025/3981)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου [1], και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

Γενικές παρατηρήσεις

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263, που άρχισε να ισχύει στις 30 Απριλίου 2024, προσδιορίζει τους στόχους του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, το οποίο έχει ως στόχο να προωθούνται τα υγιή και βιώσιμα δημόσια οικονομικά, η βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και η ανθεκτικότητα μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, καθώς και να προλαμβάνονται τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα. Ο κανονισμός ορίζει ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ασκούν πολυμερή εποπτεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σύμφωνα με τους στόχους και τις απαιτήσεις που ορίζονται στη ΣΛΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο περιλαμβάνει, συγκεκριμένα, τη διατύπωση και την εποπτεία της εφαρμογής των ειδικών ανά χώρα συστάσεων. Ο κανονισμός προωθεί επίσης την ανάληψη ιδίας ευθύνης σε εθνικό επίπεδο για τη δημοσιονομική πολιτική και τονίζει τη μεσοπρόθεσμη εστίασή της, σε συνδυασμό με πιο αποτελεσματική και πιο συνεκτική επιβολή. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να υποβάλει στο Συμβούλιο και την Επιτροπή εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο που περιέχει τις δημοσιονομικές, μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις του, για χρονικό διάστημα τεσσάρων ή πέντε ετών, ανάλογα με τη διάρκεια της εθνικής νομοθετικής περιόδου. Η πορεία των καθαρών δαπανών [2] στα εν λόγω σχέδια οφείλει να πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για θέση ή διατήρηση του χρέους γενικής κυβέρνησης σε αξιόπιστα καθοδική πορεία έως το πέρας της περιόδου προσαρμογής ή για διατήρησή του σε συνετά επίπεδα κάτω από το 60 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ), καθώς και για μείωση και/ή διατήρηση του ελλείμματος γενικής κυβέρνησης κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη, σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Όταν κράτος μέλος δεσμεύεται να υλοποιήσει ένα κατάλληλο σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων σύμφωνα με τα κριτήρια που περιγράφονται στον κανονισμό, η περίοδος προσαρμογής μπορεί να παραταθεί κατά έως και τρία έτη.

[1] ΕΕ L, 2024/1263 της 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] Οι καθαρές δαπάνες όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 2) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263: «καθαρές δαπάνες»: οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση i) των δαπανών για τόκους· ii) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων· iii) των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια· iv) των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση· v) των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας· και vi) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

(2) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([3]), με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΜΑΑ), άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο ΜΑΑ παρέχει χρηματοδοτική στήριξη στα κράτη μέλη, με την οποία επιτυγχάνεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση, για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Σύμφωνα με τις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, ο ΜΑΑ ενισχύει την οικονομική και κοινωνική ανάκαμψη, αποτελώντας παράλληλα την κινητήρια δύναμη για βιώσιμες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, προωθώντας ιδίως την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και καθιστώντας τις οικονομίες των κρατών μελών πιο ανθεκτικές. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, στη βελτίωση της εδαφικής συνοχής εντός της Ένωσης και στη στήριξη της συνεχιζόμενης εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

(3) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([4]) (στο εξής: κανονισμός REPowerEU), ο οποίος εκδόθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2023, αποσκοπεί στη σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ένωσης από τις εισαγωγές ρωσικών ορυκτών καυσίμων. Με τον τρόπο αυτόν βοηθά να επιτευχθεί ενεργειακή ασφάλεια και να διαφοροποιηθεί ο ενεργειακός εφοδιασμός της Ένωσης, αυξάνοντας παράλληλα την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τις ικανότητες αποθήκευσης ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση. Η Ιρλανδία πρόσθεσε ένα νέο κεφάλαιο για το REPowerEU στο οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, με στόχο τη χρηματοδότηση καίριων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του REPowerEU.

(4) Στις 28 Μαΐου 2021 η Ιρλανδία υπέβαλε στην Επιτροπή το οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του εν λόγω κανονισμού, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που καθορίζονται στο παράρτημα V. Στις 8 Σεπτεμβρίου 2021 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική του απόφαση για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ιρλανδίας ([5]), η οποία τροποποιήθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 2023 βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 2 με σκοπό να επικαιροποιηθεί η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά για μη επιστρεπτέα χρηματοδοτική στήριξη ([6]), καθώς και στις 21 Ιουνίου 2024 για να συμπεριληφθεί το κεφάλαιο για το REPowerEU ([7]). Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από την έκδοση απόφασης της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5, που να δηλώνει ότι η Ιρλανδία έχει επιτύχει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική επίτευξη προϋποθέτει ότι δεν έχει αναιρεθεί η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων για την ίδια μεταρρύθμιση ή επένδυση.

(5) Στις 21 Ιανουαρίου 2025 το Συμβούλιο, βάσει σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Ιρλανδίας ([8]). Το σχέδιο υποβλήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 11 και το άρθρο 36 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, καλύπτει την περίοδο από το 2025 έως το 2029 και θέτει δημοσιονομικό περιορισμό υπό μορφή μέγιστου ρυθμού αύξησης των καθαρών δαπανών για χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών.

(6) Στις 26 Νοεμβρίου 2024 η Επιτροπή εξέδωσε γνώμη σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος 2025 της Ιρλανδίας. Την ίδια ημερομηνία, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2025, στην οποία η Ιρλανδία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2025, όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ ([9]) στις 13 Μαΐου 2025 και την κοινή έκθεση για την απασχόληση στις 10 Μαρτίου 2025.

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 όσον αφορά τα κεφάλαια για το REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/1755 και της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (ΕΕ L 63 της 28.2.2023, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 8ης Σεπτεμβρίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ιρλανδίας (11046/2021).

([6]) Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2023, για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης, της 8ης Σεπτεμβρίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ιρλανδίας (15965/2023).

([7]) Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 2024, για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης της 8ης Σεπτεμβρίου 2021, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ιρλανδίας (10262/2024).

([8]) Σύσταση του Συμβουλίου της 21ης Ιανουαρίου 2025 για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Ιρλανδίας (ΕΕ C, C/2025/667, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/667/oj).

([9]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 13ης Μαΐου 2025, σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(7) Στις 29 Ιανουαρίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, ένα στρατηγικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της ΕΕ κατά την επόμενη πενταετία. Σε αυτήν προσδιορίζονται οι τρεις επιταγές μετασχηματισμού της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης: i) καινοτομία· ii) απανθρακοποίηση και ανταγωνιστικότητα· και iii) ασφάλεια. Για να γεφυρωθεί το χάσμα καινοτομίας η ΕΕ έχει ως στόχο να ενισχύσει τη βιομηχανική καινοτομία, να στηρίξει την ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων μέσω πρωτοβουλιών όπως η στρατηγική της ΕΕ για τις νεοφυείς επιχειρήσεις και την επέκτασή τους, και να προωθήσει την υιοθέτηση προηγμένων τεχνολογιών όπως η τεχνητή νοημοσύνη και η κβαντική υπολογιστική. Στο πλαίσιο της επιδίωξης μιας πιο πράσινης οικονομίας, η Επιτροπή παρουσίασε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για την οικονομικά προσιτή ενέργεια και μια συμφωνία για καθαρή βιομηχανία, διασφαλίζοντας ότι η μετάβαση στην καθαρή ενέργεια θα παραμείνει οικονομικά αποδοτική και φιλική προς την ανταγωνιστικότητα, ιδίως για τους ενεργοβόρους τομείς, και θα αποτελεί μοχλό ανάπτυξης. Για να μειωθούν οι υπερβολικές εξαρτήσεις και να αυξηθεί η ασφάλεια η Ένωση δεσμεύτηκε να ενισχύσει τις παγκόσμιες εμπορικές εταιρικές σχέσεις, να διαφοροποιήσει τις αλυσίδες εφοδιασμού και να διασφαλίσει την πρόσβαση σε κρίσιμες πρώτες ύλες και καθαρές πηγές ενέργειας. Οι προτεραιότητες αυτές υποστηρίζονται από οριζόντιους παράγοντες διευκόλυνσης, δηλαδή την κανονιστική απλούστευση, την εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς, τη χρηματοδότηση της ανταγωνιστικότητας και μιας Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων, την προώθηση δεξιοτήτων και ποιοτικών θέσεων εργασίας, και τον καλύτερο συντονισμό των πολιτικών της ΕΕ. Η Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας ευθυγραμμίζεται με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, διασφαλίζοντας ότι οι οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών συνάδουν με τους στρατηγικούς στόχους της Επιτροπής, ώστε να δημιουργείται μια ενοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την οικονομική διακυβέρνηση που να προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη, την καινοτομία και την ανθεκτικότητα σε ολόκληρη την Ένωση.

(8) Το 2025 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται παράλληλα με την εφαρμογή του ΜΑΑ. Η πλήρης εφαρμογή των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας εξακολουθεί να είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν τα προηγούμενα έτη. Οι εν λόγω ειδικές ανά χώρα συστάσεις παραμένουν εξίσου σημαντικές για την αξιολόγηση των τροποποιημένων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(9) Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις 2025 καλύπτουν τις βασικές προκλήσεις οικονομικής πολιτικής οι οποίες δεν αντιμετωπίζονται επαρκώς από τα μέτρα που περιλαμβάνονται στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών προκλήσεων που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις για την περίοδο 2019-2024.

(10) Στις 4 Ιουνίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2025 για την Ιρλανδία. Αξιολόγησε την πρόοδο της Ιρλανδίας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων και προέβη σε απολογισμό της υλοποίησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ιρλανδίας. Με βάση την ανάλυση αυτή, στην έκθεση χώρας προσδιορίζονται οι πλέον πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ιρλανδία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Ιρλανδίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για το 2030 ως προς την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

Αξιολόγηση της ετήσιας έκθεσης προόδου

(11) Στις 21 Ιανουαρίου 2025 το Συμβούλιο συνέστησε τους ακόλουθους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών για την Ιρλανδία: 5,1 % το 2025, 6,5 % το 2026, 4,9 % το 2027, 5,4 % το 2028 και 4,7 % το 2029, οι οποίοι αντιστοιχούν στους μέγιστους σωρευτικούς ρυθμούς αύξησης που υπολογίστηκαν με έτος αναφοράς το 2023, ήτοι 15,4 % το 2025, 22,8 % το 2026, 28,9 % το 2027, 35,8 % το 2028 και 42,3 % το 2029. Στις 6 Μαΐου 2025 η Ιρλανδία υπέβαλε την ετήσια έκθεση προόδου ([10]) της σχετικά με την τήρηση των συνιστώμενων μέγιστων ρυθμών αύξησης των καθαρών δαπανών και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η ετήσια έκθεση προόδου αντικατοπτρίζει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Ιρλανδίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(12) Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και οι επιπτώσεις του αποτελούν πρόκληση για την ίδια την ύπαρξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή συνέστησε στα κράτη μέλη να ενεργοποιήσουν την εθνική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (NEC) με συντονισμένο τρόπο για να στηρίξουν τις προσπάθειες της ΕΕ να επιτύχει ταχεία και σημαντική αύξηση των αμυντικών δαπανών, και η πρόταση αυτή έγινε δεκτή με ικανοποίηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 6ης Μαρτίου 2025.

([10]) Οι ετήσιες εκθέσεις προόδου για το 2025 είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_el.

(13) Με βάση στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat ([11]), το πλεόνασμα γενικής κυβέρνησης της Ιρλανδίας αυξήθηκε από πλεόνασμα 1,5 % του ΑΕΠ το 2023 σε πλεόνασμα 4,3 % το 2024, ενώ το χρέος γενικής κυβέρνησης υποχώρησε από 43,3 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2023 σε 40,9 % στα τέλη του 2024. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών 8,2 % το 2024. Στην ετήσια έκθεση προόδου, η Ιρλανδία εκτιμά ότι η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2024 ανήλθε σε 8,0 %. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ([12]), ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, ήταν σε γενικές γραμμές ουδέτερος το 2024.

(14) Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση προόδου, το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές της Ιρλανδίας προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ σε 4,1 % το 2025 και 3,4 % το 2026, ενώ ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 2,1 % τόσο το 2025 όσο και το 2026. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 3,4 % το 2025 και κατά 2,5 % το 2026, και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ θα διαμορφωθεί σε 1,6 % το 2025 και 1,4 % το 2026.

(15) Στην ετήσια έκθεση προόδου, το πλεόνασμα γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί σε 1,5 % του ΑΕΠ το 2025, ενώ ο λόγος του χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί σε 37,7 % έως τα τέλη του 2025. Οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 5,3 % το 2025. Στις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής το πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης υπολογίζεται στο 0,7 % του ΑΕΠ το 2025. Η μείωση του πλεονάσματος το 2025 αντικατοπτρίζει κυρίως την επιβράδυνση της αύξησης των εσόδων εν μέσω αυξημένων επιπέδων αβεβαιότητας των καταναλωτών και των επιχειρήσεων, καθώς και την απουσία των υψηλών έκτακτων εσόδων που καταγράφηκαν το 2024. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών κατά 6,7 % το 2025. Αυτές οι υψηλότερες προβλέψεις για την αύξηση των καθαρών δαπανών σε σχέση με την ετήσια έκθεση προόδου οφείλονται στην ισχυρότερη αύξηση των τρεχουσών δαπανών που εκτιμά η Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένων αποκλινουσών παραδοχών σχετικά με τον μόνιμο αντίκτυπο μετά το 2024 της δέσμης μέτρων για το «κόστος ζωής» που ανακοινώθηκε στον προϋπολογισμό του 2025. Η διαφορά μεταξύ του ισοζυγίου γενικής κυβέρνησης που προβλέπεται από την Επιτροπή και εκείνου που προβλέπεται από την Ιρλανδία οφείλεται σε διαφορές στις υποκείμενες μακροοικονομικές παραδοχές, καθώς και στην ισχυρότερη αύξηση των τρεχουσών δαπανών που εκτιμά η Επιτροπή. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός, ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, προβλέπεται να είναι ουδέτερος το 2025. Σύμφωνα με τις προβολές της Επιτροπής, ο λόγος του χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ θα μειωθεί στο 38,6 % έως τα τέλη του 2025. Η μείωση του λόγου του χρέους προς το ΑΕΠ το 2025 αντικατοπτρίζει κυρίως το προβλεπόμενο δημοσιονομικό πλεόνασμα και την ευνοϊκή διαφορά επιτοκίου-ρυθμού ανάπτυξης, διορθωμένη με βάση σημαντικές προσαρμογές αποθεμάτων-ροών.

(16) Δαπάνες γενικής κυβέρνησης που ανέρχονται σε λιγότερο από 0,1 % του ΑΕΠ αναμένεται να χρηματοδοτηθούν με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας το 2025, έναντι λιγότερου από 0,1 % του ΑΕΠ το 2024, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής. Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από τη μη επιστρεπτέα στήριξη του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας καθιστούν δυνατή την πραγματοποίηση επενδύσεων υψηλής ποιότητας και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων που ενισχύουν την παραγωγικότητα χωρίς άμεσο αντίκτυπο στο ισοζύγιο και στο χρέος γενικής κυβέρνησης της Ιρλανδίας.

(17) Οι αμυντικές δαπάνες γενικής κυβέρνησης στην Ιρλανδία παρέμειναν σταθερές στο 0,2 % του ΑΕΠ μεταξύ του 2021 και του 2023 ([13]). Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, οι αμυντικές δαπάνες προβλέπεται να παραμείνουν σταθερές στο 0,2 % του ΑΕΠ τόσο το 2024 όσο και το 2025. Το ποσοστό αυτό σημαίνει ότι δεν υφίσταται καμία αλλαγή σε σύγκριση με το 2021.

(18) Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες της Ιρλανδίας προβλέπεται να αυξηθούν κατά 6,7 % το 2025 και κατά 15,5 % σωρευτικά το 2024 και το 2025. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής, η αύξηση των καθαρών δαπανών της Ιρλανδίας το 2025 προβλέπεται να είναι υψηλότερη από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης και να αντιστοιχεί σε απόκλιση ([14]) 0,3 % του ΑΕΠ σε ετήσιους όρους. Αν τα έτη 2024 και 2025 εξεταστούν μαζί, ο σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών επίσης προβλέπεται να είναι υψηλότερος από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης και να αντιστοιχεί σε απόκλιση μικρότερη από 0,1 % του ΑΕΠ. Η προβλεπόμενη απόκλιση υπερβαίνει ελαφρώς το όριο του 0,3 % του ΑΕΠ για την ετήσια απόκλιση, αλλά δεν υπερβαίνει το όριο του 0,6 % του ΑΕΠ για τη σωρευτική απόκλιση. Συνολικά, αυτό σημαίνει ότι υπάρχει κίνδυνος απόκλισης από τη συνιστώμενη μέγιστη αύξηση των καθαρών δαπανών, όταν καταστούν διαθέσιμα τα απολογιστικά στοιχεία για το 2025 την επόμενη άνοιξη.

([11]) Eurostat – Δείκτες ευρώ, 22.4.2025.

([12]) Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ορίζεται ως μέτρο της ετήσιας μεταβολής της υποκείμενης δημοσιονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης. Αποσκοπεί στην αξιολόγηση της οικονομικής ώθησης που απορρέει από τις δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο αυτές που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και αυτές που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται ως η διαφορά μεταξύ i) της μεσοπρόθεσμης δυνητικής ανάπτυξης και ii) της μεταβολής των πρωτογενών δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης.

([13]) Eurostat, δημόσιες δαπάνες βάσει της ταξινόμησης των κρατικών λειτουργιών (COFOG). Λόγω μεθοδολογικών διαφορών μεταξύ των ορισμών της COFOG και του ΝΑΤΟ, οι δαπάνες που βασίζονται στον ορισμό της COFOG ενδέχεται να διαφέρουν από τις δαπάνες που βασίζονται στον ορισμό του ΝΑΤΟ.

([14]) Από το 2026 τα στοιχεία αυτά θα εμφανίζονται στον λογαριασμό ελέγχου που θεσπίζεται με το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

(19) Στην ετήσια έκθεση προόδου, το πλεόνασμα γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να μειωθεί στο 1,0 % του ΑΕΠ το 2026, ενώ ο λόγος του χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί σε 35,9 % έως τα τέλη του 2026. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2025 της Επιτροπής προβλέπουν πλεόνασμα γενικής κυβέρνησης της τάξης του 0,1 % του ΑΕΠ το 2026. Η μείωση του πλεονάσματος το 2026 αντικατοπτρίζει κυρίως την παραδοχή της μέτριας αύξησης των εσόδων και της συνεχιζόμενης έντονης αύξησης των δαπανών. Οι εξελίξεις αυτές αντιστοιχούν σε αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 6,2 % το 2026. Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός, ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, προβλέπεται να είναι σε γενικές γραμμές ουδέτερος το 2026. Σύμφωνα με τις προβολές της Επιτροπής, ο λόγος του χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ θα μειωθεί στο 38,2 % έως τα τέλη του 2026. Η μείωση του λόγου του χρέους προς το ΑΕΠ το 2026 αντικατοπτρίζει κυρίως την ευνοϊκή διαφορά επιτοκίου-ρυθμού ανάπτυξης, διορθωμένη με βάση σημαντικές προσαρμογές αποθεμάτων-ροών.

Βασικές προκλήσεις πολιτικής

(20) Τα δημόσια οικονομικά της Ιρλανδίας υπόκεινται σε σημαντικούς κινδύνους λόγω του ότι τα φορολογικά της έσοδα συγκεντρώνονται σε μεγάλο βαθμό σε σχετικά λίγες πολυεθνικές εταιρείες ξένης ιδιοκτησίας. Τα έσοδα από τη φορολογία επιχειρήσεων, τα οποία υπερδιπλασιάστηκαν από το 2019 και ανήλθαν σε 28,1 δισ. EUR (19 % των κρατικών εσόδων) το 2024, είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένα. Το 2023, πάνω από το ήμισυ αυτών των εσόδων καταβλήθηκε από μόλις 10 μεγάλες εταιρείες. Επιπλέον, οι αρχές εκτιμούν ότι το ήμισυ των εσόδων από τη φορολογία επιχειρήσεων είναι έκτακτα και εξαιρετικά αβέβαια. Συνεπώς, διεθνείς εξελίξεις, όπως αλλαγές στην εμπορική και φορολογική πολιτική των ΗΠΑ ή στο παγκόσμιο φορολογικό περιβάλλον, θα μπορούσαν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη σταθερότητα των εσόδων της Ιρλανδίας. Η σύσταση του Ταμείου της Ιρλανδίας για το μέλλον και του Ταμείου Υποδομών, Κλίματος και Φύσης αποσκοπεί στη διοχέτευση των έκτακτων εσόδων σε πιο μακροπρόθεσμους στόχους δαπανών. Η Ιρλανδία θα επωφεληθεί από την αύξηση της ανθεκτικότητας των δημόσιων οικονομικών της εφόσον διαφοροποιήσει τις πηγές εσόδων της. Προς τούτο, η Ιρλανδία θα μπορούσε να αυξήσει την απόδοση των φόρων κεφαλαίου και περιουσίας, να επανεξετάσει τις φορολογικές δαπάνες που δεν επιτυγχάνουν αποτελεσματικά το επιθυμητό επίπεδο ανακατανομής ή άλλους στόχους, ή να βελτιώσει τον τρόπο με τον οποίο το φορολογικό σύστημα στηρίζει τους περιβαλλοντικούς στόχους. Όσον αφορά τις δαπάνες, εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με τον αντίκτυπο της οικονομικής αποδοτικότητας του συστήματος ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στη δημοσιονομική βιωσιμότητα. Η γήρανση του πληθυσμού προβλέπεται να οδηγήσει σε αύξηση των δαπανών της Ιρλανδίας για τη δημόσια ιατροφαρμακευτική περίθαλψη κατά 1,5 εκατοστιαίες μονάδες έως το 2070 ως ποσοστό του ΑΕΠ, πολύ πάνω από τον προβλεπόμενο μέσο όρο της ΕΕ ύψους 0,4 εκατοστιαίων μονάδων. Δεδομένου ότι το σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης εξαρτάται υπερβολικά από δαπανηρή νοσοκομειακή περίθαλψη, η οποία επιδεινώνεται από την έλλειψη καθολικής κάλυψης πρωτοβάθμιας περίθαλψης, υπάρχει περιθώριο μεταρρύθμισης για την άμβλυνση της πίεσης που ασκείται στα νοσοκομεία.

(21) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και το παράρτημα V κριτήριο 2.2 του εν λόγω κανονισμού, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Αυτές αναμένεται να συμβάλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Εντός αυτού του αυστηρού χρονικού πλαισίου, είναι αναγκαίο να ολοκληρωθεί η αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, προκειμένου να ενισχυθεί η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της Ιρλανδίας μέσω της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, με παράλληλη διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Η ανακοίνωση της Επιτροπής «NextGenerationEU — Ο δρόμος προς το 2026», η οποία εκδόθηκε στις 4 Ιουνίου 2025, αποσαφηνίζει το εφαρμοστέο χρονοδιάγραμμα για τη λήξη του μηχανισμού και παρέχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη για τη βελτιστοποίηση της εφαρμογής του έως τις 31 Αυγούστου 2026, μεταξύ άλλων σχετικά με τον τρόπο περαιτέρω εξορθολογισμού των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ), καθορίζει τις βασικές επιλογές που πρέπει να εξεταστούν κατά την αναθεώρησή τους, και τονίζει τη σημασία του προσεκτικού κοινού σχεδιασμού ενόψει της υποβολής των τελευταίων αιτήσεων πληρωμής το 2026. Η συστηματική συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία ανάληψη ιδίας ευθύνης για την επιτυχή υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

(22) Η εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής, τα οποία περιλαμβάνουν στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), έχει επιταχυνθεί στην Ιρλανδία. Είναι σημαντικό να συνεχιστούν οι προσπάθειες για τη διασφάλιση της ταχείας εφαρμογής των εν λόγω προγραμμάτων, ενώ παράλληλα να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπός τους επιτόπου. Η Ιρλανδία λαμβάνει ήδη μέτρα στο πλαίσιο των οικείων προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης, με παράλληλη ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ταυτόχρονα, η Ιρλανδία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα, ιδίως στο βορειοδυτικό τμήμα της χώρας, το οποίο υστερεί όσον αφορά τις οικονομικές επιδόσεις, ενώ επίσης παρουσιάζει κοινωνικές ανισότητες όσον αφορά την ένταξη των μειονεκτουσών ομάδων στην αγορά εργασίας. Σύμφωνα με το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, η Ιρλανδία οφείλει —στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης των ταμείων της πολιτικής συνοχής— να επανεξετάσει κάθε πρόγραμμα λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τις προκλήσεις που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2024. Οι

προτάσεις της Επιτροπής που εκδόθηκαν την 1η Απριλίου 2025 ([15]) παρατείνουν την προθεσμία για την υποβολή αξιολόγησης —για κάθε πρόγραμμα— των αποτελεσμάτων της ενδιάμεσης επανεξέτασης πέραν της 31ης Μαρτίου 2025. Παρέχουν επίσης δυνατότητες ευελιξίας για την επιτάχυνση της υλοποίησης των προγραμμάτων και κίνητρα για τα κράτη μέλη ώστε να διαθέσουν πόρους της πολιτικής συνοχής σε πέντε στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας της Ένωσης, και συγκεκριμένα την ανταγωνιστικότητα στις στρατηγικές τεχνολογίες, την άμυνα, τη στέγαση, την ανθεκτικότητα των υδάτων και την ενεργειακή μετάβαση, καθώς και σε επενδύσεις για δεξιότητες σε τομείς προτεραιότητας, διατηρώντας παράλληλα στα προγράμματα του ΕΚΤ+ την έμφαση στα άτομα που βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση.

(23) Η πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) παρέχει την ευκαιρία για επενδύσεις σε μια βασική στρατηγική προτεραιότητα της ΕΕ μέσω της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητάς της. Η STEP διοχετεύεται μέσω 11 υφιστάμενων ταμείων της ΕΕ. Τα κράτη μέλη μπορούν να συμβάλουν και αυτά στο πρόγραμμα InvestEU για τη στήριξη επενδύσεων σε τομείς προτεραιότητας. Η Ιρλανδία θα μπορούσε να αξιοποιήσει με βέλτιστο τρόπο τις πρωτοβουλίες αυτές για να στηρίξει την ανάπτυξη ή την παραγωγή κρίσιμων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων καθαρών και αποδοτικών ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογιών.

(24) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις στις οποίες ανταποκρίνονται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της ΕΕ, η Ιρλανδία θα πρέπει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις εναπομένουσες προκλήσεις που σχετίζονται με την έρευνα και την καινοτομία, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τις ενεργειακές υποδομές και δίκτυα, την ενεργειακή απόδοση, τις βιώσιμες μεταφορές, τη διαχείριση των υδάτων, την κυκλική οικονομία, την κοινωνική και οικονομικά προσιτή στέγαση και την ένταξη των μειονεκτουσών ομάδων στην αγορά εργασίας.

(25) Η αύξηση της παραγωγικότητας στην Ιρλανδία οφείλεται κατά κύριο λόγο στις πολυεθνικές εταιρείες, ενώ η παραγωγικότητα των εγχώριων επιχειρήσεων —κυρίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων— είναι χαμηλότερη σε σύγκριση με τις αντίστοιχες επιχειρήσεις στην ΕΕ. Αυτό αναδεικνύει την ανάγκη για ενίσχυση της εγχώριας ικανότητας καινοτομίας. Η αυξημένη γεωπολιτική αβεβαιότητα αναδεικνύει την επείγουσα ανάγκη οικοδόμησης μιας πιο ανθεκτικής εγχώριας οικονομίας με γνώμονα την καινοτομία. Οι δημόσιες δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης στην Ιρλανδία συγκαταλέγονται στις χαμηλότερες στην ΕΕ, αντιστοιχώντας μόλις στο 0,2 % του ΑΕΠ (0,4 % του ΑΕΕ*). Η επέκταση των δημόσιων επενδύσεων σε έρευνα και ανάπτυξη όχι μόνο θα ενισχύσει το σύστημα καινοτομίας της Ιρλανδίας, αλλά επίσης θα προωθήσει την επιστημονική αριστεία, θα τονώσει την οικονομική ανθεκτικότητα και θα στηρίξει τη μακροπρόθεσμη, βιώσιμη ανάπτυξη. Επιπλέον, σημαντικό μέρος της κρατικής στήριξης για έρευνα και ανάπτυξη των επιχειρήσεων λαμβάνει τη μορφή της πίστωσης φόρου για την έρευνα και την ανάπτυξη. Μολονότι πρόκειται για σημαντικό μέσο για την τόνωση των επενδύσεων του ιδιωτικού τομέα σε έρευνα και ανάπτυξη, η αύξηση της άμεσης χρηματοδότησης για την έρευνα και την καινοτομία θα παράσχει πιο στοχευμένη στήριξη στις ΜΜΕ και θα ενισχύσει την ικανότητά τους να καινοτομούν και να συμβάλλουν ουσιαστικά στο ευρύτερο οικονομικό οικοσύστημα.

(26) Η Ιρλανδία εξακολουθεί να βασίζεται σε πηγές ενέργειας από ορυκτά καύσιμα. Αυτή η εξάρτηση αποτελεί σημαντική πρόκληση για τη μείωση των συνολικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την επίτευξη του στόχου της Ιρλανδίας, στο πλαίσιο του κανονισμού για τον επιμερισμό των προσπαθειών, για μείωση των εκπομπών εκτός ΣΕΔΕ κατά 42 % έως το 2030 σε σύγκριση με το 2005. Οι τελευταίες προβλέψεις εκπομπών δείχνουν ότι η Ιρλανδία δεν βρίσκεται σε καλό δρόμο για την επίτευξη αυτού του στόχου.

(27) Το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της Ιρλανδίας συνέχισε να παρουσιάζει ενδείξεις πίεσης το 2024, δεδομένου ότι οι τιμές λιανικής παρέμειναν σημαντικά ανώτερες από τον μέσο όρο της ΕΕ. Αυτό συνεπάγεται ότι οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές της Ιρλανδίας καταβάλλουν προσαυξημένη τιμή για την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνουν, γεγονός που με τη σειρά του επηρεάζει το κόστος παραγωγής και την ανταγωνιστικότητα και άρα την ικανότητα προσέλκυσης και διατήρησης εταιρειών. Δεδομένου ότι το υψηλό ενεργειακό κόστος μπορεί να αποτελέσει άμεσο εμπόδιο για την ανάπτυξη, είναι ζωτικής σημασίας να αντιμετωπιστούν οι παράγοντες κόστους για τις τιμές λιανικής της ενέργειας. Η αυξημένη ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ιδίως της υπεράκτιας αιολικής ενέργειας, μπορεί να μειώσει τις τιμές λιανικής της ηλεκτρικής ενέργειας και την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα, η οποία υπόκειται σε ασταθείς αγορές. Ο εξορθολογισμός του πλαισίου σχεδιασμού και αδειοδότησης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης και τις επενδύσεις στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας θα μπορούσαν να συμβάλουν στην επιτάχυνση και την παροχή κινήτρων για περαιτέρω επενδύσεις στην ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

(28) Ένα απαραίτητο στοιχείο για την αξιοποίηση των οφελών μείωσης του ενεργειακού κόστους που προκύπτουν από την περαιτέρω ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι οι αυξημένες προσπάθειες για τη βελτίωση της ευελιξίας του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας και τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση της δυναμικότητας του δικτύου, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών ενισχύσεων και των διασυνοριακών έργων, για τη μείωση των περιορισμών. Το 2023, σχεδόν το ένα δέκατο της αιολικής και της ηλιακής ενέργειας χρειάστηκε να μειωθεί λόγω περιορισμών της δυναμικότητας και η τάση αυτή αυξάνεται τα τελευταία χρόνια. Αυτό διατηρεί τις τιμές σε υψηλά επίπεδα και καθυστερεί τη μετάβαση σε καθαρότερες πηγές ενέργειας. Η αναμενόμενη πρόσθετη ανάπτυξη ανανεώσιμης ενέργειας, η αυξανόμενη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας από τον συνεχιζόμενο εξηλεκτρισμό της θέρμανσης και των μεταφορών και ο αυξανόμενος αριθμός κέντρων δεδομένων θα ασκήσουν περαιτέρω πίεση στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας. Αυτό αναδεικνύει την ανάγκη κατασκευής υποδομών για τη σύνδεση των αυξανόμενων κέντρων ζήτησης με την προσφορά ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την ανάγκη αναβάθμισης των υφιστάμενων υποδομών δικτύου ώστε να αυξηθεί η δυναμικότητά τους. Ένα σχετικό στοιχείο αφορά την απόκριση από την πλευρά της ζήτησης, συμπεριλαμβανομένων μέτρων ενδυνάμωσης των καταναλωτών, όπως η διασφάλιση της πρόσβασης των ιδιωτών καταναλωτών σε δυναμικές αγορές τιμών, οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό μέσο για την παροχή ευελιξίας στο ενεργειακό σύστημα.

([15]) Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης [COM(2025) 123 final].

(29) Ο οικιστικός τομέας αποτελεί σημαντική πηγή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην Ιρλανδία, προκαλώντας το 9,7 % των εγχώριων εκπομπών το 2023, με το κτιριακό απόθεμα να αποτελεί ένα από τα αποθέματα με τη μεγαλύτερη ένταση άνθρακα στην ΕΕ. Η επιτάχυνση των μέτρων ενεργειακής απόδοσης σε ολόκληρο το κτιριακό απόθεμα θα συμβάλει στην επίτευξη των τομεακών ανώτατων ορίων εκπομπών και στην ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας της Ιρλανδίας. Η ριζική μετασκευή κτιρίων και η επέκταση της υιοθέτησης τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών, συμπεριλαμβανομένης της τηλεθέρμανσης, θα μειώσουν την έκθεση στην αστάθεια των τιμών της ενέργειας, στηρίζοντας παράλληλα την ανταγωνιστικότητα και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

(30) Μια σημαντική πρόκληση για την Ιρλανδία αφορά την εξισορρόπηση της αυξανόμενης ζήτησης ενέργειας λόγω της οικονομικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της επέκτασης των ψηφιακών υποδομών. Παρά τη σημαντική πρόοδο όσον αφορά τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας του δομημένου περιβάλλοντος, η τελική κατανάλωση ενέργειας αυξήθηκε κατά 0,7 % το 2023. Αυτό οφείλεται πρωτίστως στο γεγονός ότι τα κτίρια του τομέα των υπηρεσιών αντισταθμίζουν την αύξηση της αποδοτικότητας από τις επενδύσεις στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων και άλλων ιδιωτικών κτιρίων. Τα κτίρια του τομέα των υπηρεσιών αντιπροσωπεύουν περίπου το ήμισυ της συνολικής ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ τα κέντρα δεδομένων αντιπροσωπεύουν το 21 % της μετρούμενης ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας της Ιρλανδίας το 2023. Για την επίτευξη των στόχων για το κλίμα, απαιτείται επαρκής παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ώστε να αποφευχθεί η μονοπώληση της διαθέσιμης δυναμικότητας ανανεώσιμης ενέργειας, και απαιτούνται μέτρα για την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, των κατάλληλων υποδομών και της ευελιξίας.

(31) Η βιώσιμη κινητικότητα απαιτεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που θα αντιμετωπίζει τόσο την επέκταση των βιώσιμων δικτύων μεταφορών όσο και την ανάπτυξη αποδοτικών υποδομών φόρτισης για οχήματα μηδενικών εκπομπών, διασφαλίζοντας ισότιμη πρόσβαση σε όλες τις περιφέρειες και προωθώντας τη μακροπρόθεσμη οικονομική ανταγωνιστικότητα. Η ενίσχυση των υποδομών δημόσιων μεταφορών, συμπεριλαμβανομένης της επέκτασης των ηλεκτροκίνητων σιδηροδρόμων, είναι απαραίτητη για την απανθρακοποίηση και την οικονομική αποδοτικότητα. Ένα πιο ολοκληρωμένο δίκτυο μεταφορών θα μπορούσε να μετριάσει την αστική συμφόρηση, να τονώσει την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και να στηρίξει τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη. Η βελτίωση της συνδεσιμότητας μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών είναι επίσης ζωτικής σημασίας για τη χωρίς αποκλεισμούς οικονομική ανάπτυξη, διασφαλίζοντας ότι όλες οι περιφέρειες επωφελούνται από τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Με αναλογία ενός σημείου φόρτισης ανά 21 οχήματα —πολύ χαμηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ που αντιστοιχεί σε ένα σημείο φόρτισης ανά 7 οχήματα— οι περιφερειακές ανισότητες, ιδίως στις αγροτικές περιοχές, εξακολουθούν να αποτελούν εμπόδιο για την υιοθέτηση οχημάτων μηδενικών εκπομπών.

(32) Η αύξηση των επενδύσεων είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων ελλείψεων στα συστήματα εφοδιασμού και επεξεργασίας λυμάτων, ιδίως στις αστικές περιοχές. Τα κενά αυτά ενδέχεται να υπονομεύσουν την περιβαλλοντική συμμόρφωση και να περιορίσουν τις δυνατότητες βιώσιμης, διατομεακής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων του στεγαστικού τομέα και των τομέων που εξαρτώνται από τα ύδατα. Τα υψηλά ποσοστά διαρροών —37 % το 2023— παραμένουν πολύ υψηλότερα από τον μέσο όρο της ΕΕ ύψους 25 %, ενώ αρκετοί βασικοί σταθμοί επεξεργασίας λυμάτων θα μπορούσαν να επωφεληθούν από τη βελτίωση των επιδόσεων. Παρά τις προσπάθειες για επέκταση της κάλυψης και μείωση των απορρίψεων μη επεξεργασμένων λυμάτων, οι απαρχαιωμένες υποδομές και η περιορισμένη ικανότητα επεξεργασίας εξακολουθούν να παρεμποδίζουν την πρόοδο όσον αφορά την ποιότητα των υδάτων και τους περιβαλλοντικούς στόχους. Η Ιρλανδία αντιμετωπίζει συχνότερα ακραία καιρικά φαινόμενα λόγω της κλιματικής αλλαγής, όπως πλημμύρες, ξηρασίες και καταιγίδες, γεγονός που ενέχει τον κίνδυνο καταπόνησης των δικτύων ύδρευσης και καταστροφής των υποδομών. Παρά τα τομεακά σχέδια προσαρμογής που αναπτύχθηκαν βάσει του εθνικού πλαισίου προσαρμογής, η αποτελεσματική και συντονισμένη εφαρμογή παραμένει σημαντική. Τα τελευταία χρόνια έχουν πραγματοποιηθεί συζητήσεις για τη θέσπιση μηχανισμού τιμολόγησης του νερού, αλλά η εφαρμογή δεν έχει προχωρήσει ακόμη. Ένας μηχανισμός τιμολόγησης του νερού που αντικατοπτρίζει καλύτερα το κόστος της χρήσης του νερού θα μπορούσε να ενισχύσει ένα σταθερό και διαφανές πλαίσιο για μακροπρόθεσμες επενδύσεις και σχεδιασμό όσον αφορά τις υποδομές ύδρευσης, προωθώντας παράλληλα μια πιο αποδοτική και βιώσιμη κατανάλωση σε όλους τους τομείς.

(33) Οι ενισχυμένες επενδύσεις σε πρωτοβουλίες κυκλικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων προηγμένων υποδομών επεξεργασίας αποβλήτων, είναι απαραίτητες προκειμένου η Ιρλανδία να μετατοπίσει προς υψηλότερα στάδια την ιεράρχηση των αποβλήτων, να προωθήσει την αποδοτική χρήση των πόρων και να στηρίξει την απανθρακοποίηση, την ανταγωνιστικότητα και τη μακροπρόθεσμη οικονομική ασφάλεια. Η Ιρλανδία παραμένει κάτω από τους δείκτες αναφοράς της ΕΕ για την κυκλική οικονομία, όπου η ανακύκλωση αστικών αποβλήτων ανερχόταν σε 41 % το 2020 και το ποσοστό κυκλικής χρήσης υλικών μόλις σε 2,3 % το 2023, και τα δύο σημαντικά χαμηλότερα από τους μέσους όρους της ΕΕ. Η Ιρλανδία κινδυνεύει να μην επιτύχει τον στόχο για τα αστικά απόβλητα για το 2025. Για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων, σύμφωνα με εκτιμήσεις, απαιτούνται 749 εκατ. EUR ετησίως για τη διευθέτηση των επενδύσεων στην κυκλική οικονομία. Με τη μείωση της εξάρτησης από εισαγόμενες πρώτες ύλες και την αύξηση της αξίας που προκύπτει από τις ροές οικιακών αποβλήτων, η κυκλική οικονομία συμβάλλει στη μακροπρόθεσμη οικονομική ασφάλεια της Ιρλανδίας, καθιστώντας την οικονομία της πιο βιώσιμη και ανθεκτική στις διαταραχές της παγκόσμιας αλυσίδας εφοδιασμού και στην αστάθεια των τιμών.

(34) Ο αριθμός των διαμενόντων σε καταλύματα έκτακτης ανάγκης έχει αυξηθεί σημαντικά κατά την τελευταία τριετία, φθάνοντας το πρωτοφανές ποσοστό των 15 000 ατόμων. Τα υφιστάμενα προγράμματα πρόληψης της αστεγίας, μολονότι αποτελεσματικά, δεν κατάφεραν να σταματήσουν αυτή την αύξηση, λόγω της κλίμακας του προβλήματος. Επιπλέον, υπάρχουν 59 000 νοικοκυριά σε λίστες αναμονής για κοινωνικές κατοικίες και άλλα 84 000 νοικοκυριά σε άλλα προγράμματα επιδότησης ενοικίου. Οι ζώνες πίεσης ενοικίων κατάφεραν να μειώσουν τον πληθωρισμό των τιμών των ενοικίων, αλλά πιθανότατα συνέβαλαν στην επιβράδυνση των ιδιωτικών επενδύσεων σε ενοικιαζόμενες κατοικίες. Η κατασκευή οικονομικά προσιτών κατοικιών και κοινωνικών κατοικιών αυξάνεται, αλλά εξακολουθεί να υπολείπεται των υφιστάμενων αναγκών και των στόχων που ορίζονται στο ιρλανδικό σχέδιο «Housing for all» για την περίοδο 2021-2030. Αυτό επηρεάζει την ανταγωνιστικότητα της Ιρλανδίας, καθώς ασκεί πίεση στους μισθούς και περιορίζει την ικανότητα των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ, να προσελκύουν ειδικευμένους εργαζομένους. Ο δημόσιος τομέας δυσκολεύεται να διατηρήσει επαρκή επίπεδα εργατικού δυναμικού σε τομείς όπως η εκπαίδευση, οι υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και ο κατασκευαστικός τομέας. Αυτό αναδεικνύει την ανάγκη να συνεχιστεί η δράση για την αντιμετώπιση των περιορισμών δυναμικότητας στον τομέα της κατασκευής κατοικιών. Σε αυτούς περιλαμβάνονται η έλλειψη υποστηρικτικών υποδομών, όπως η ύδρευση και οι υπηρεσίες κοινής ωφελείας, η ανεπαρκής διαθεσιμότητα γης, οι αβεβαιότητες σχεδιασμού, οι ανεπαρκείς επιλογές χρηματοδότησης, η έλλειψη εργαζομένων στον κατασκευαστικό τομέα και η αργή υιοθέτηση σύγχρονων μεθόδων κατασκευής.

(35) Η αγορά εργασίας της Ιρλανδίας παραμένει εύρωστη και παρουσιάζει χαμηλά ποσοστά ανεργίας, αλλά η επίτευξη ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς που ωφελεί όλες τις ομάδες εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Έχουν καταβληθεί προσπάθειες για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού και των εμποδίων στην απασχόληση· ωστόσο, οι παραδοσιακά υποεκπροσωπούμενες ομάδες, όπως τα άτομα με αναπηρία και οι μόνοι γονείς, εξακολουθούν να έχουν ποσοστά απασχόλησης κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Κατά συνέπεια, αντιμετωπίζουν επίσης δυσανάλογα υψηλούς κινδύνους φτώχειας. Ταυτόχρονα, εξακολουθούν να υπάρχουν ελλείψεις και αναντιστοιχίες δεξιοτήτων σε βασικούς τομείς, οι οποίες αναδεικνύουν την ανάγκη καλύτερης ενημέρωσης των οικονομικά μη ενεργών ομάδων, καθώς και την ανάγκη για επενδύσεις στις δεξιότητες των ατόμων με στόχο την προώθηση μεγαλύτερης κοινωνικής ένταξης, την παροχή βοήθειας στις μειονεκτούσες ομάδες για την έξοδο από τη φτώχεια και την κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας.

(36) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, το 2025 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, για να εφαρμόσουν τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ 2025. Για την Ιρλανδία, οι συστάσεις 2, 3 και 4 συμβάλλουν στην υλοποίηση της πρώτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ σχετικά με την ανταγωνιστικότητα, ενώ οι συστάσεις 4, 5 και 6 συμβάλλουν στην υλοποίηση της δεύτερης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ σχετικά με την ανθεκτικότητα, και η σύσταση 1 συμβάλλει στην υλοποίηση της τρίτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ σχετικά με τη μακροοικονομική και χρηματοπιστωτική σταθερότητα που διατυπώνεται στη σύσταση του 2025.

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Ιρλανδία να λάβει μέτρα το 2025 και το 2026 προκειμένου:

1. Να ενισχυθούν οι συνολικές δαπάνες για την άμυνα και την ασφάλεια και η ετοιμότητα, παράλληλα δε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του χρέους σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 6ης Μαρτίου 2025. Να διασφαλίσει ότι οι καθαρές δαπάνες διατηρούνται στην πορεία που σύστησε το Συμβούλιο στις 21 Ιανουαρίου 2025. Να μειώσει τους κινδύνους που συνδέονται με τον υψηλό βαθμό συγκέντρωσης των φορολογικών εσόδων της Ιρλανδίας, μεταξύ άλλων με τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης και την επανεξέταση του πεδίου εφαρμογής και των επιπτώσεων των φορολογικών δαπανών. Να αντιμετωπίσει την αναμενόμενη αύξηση των δαπανών που συνδέονται με τη γήρανση του πληθυσμού, καθιστώντας το σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης οικονομικά αποδοτικότερο.

2. Λαμβανομένων υπόψη των ισχυουσών προθεσμιών για την έγκαιρη ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, να διασφαλίσει την υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU. Να επιταχύνει την εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής (ΕΤΠΑ, ΤΔΜ, ΕΚΤ+), αξιοποιώντας, κατά περίπτωση, τις ευκαιρίες που προσφέρει η ενδιάμεση επανεξέταση. Να αξιοποιηθούν με βέλτιστο τρόπο τα μέσα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των ευκαιριών που παρέχονται από το πρόγραμμα InvestEU και την πλατφόρμα «Στρατηγικές Τεχνολογίες για την Ευρώπη», με σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

3. Να βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον αυξάνοντας τις δημόσιες επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη και στηρίζοντας την αύξηση των επενδύσεων των επιχειρήσεων σε έρευνα και ανάπτυξη —μεταξύ άλλων, μέσω πιο άμεσων χρηματοδοτικών μέσων— για τη βελτίωση της παραγωγικότητας των εγχώριων επιχειρήσεων, ιδίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

4. Να μειώσει τη συνολική εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και να επιταχύνει την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, μεταξύ άλλων με τον εξορθολογισμό του πλαισίου σχεδιασμού και αδειοδότησης. Να εντείνει τις προσπάθειες για τη βελτίωση της ευελιξίας του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση της δυναμικότητας ώστε να μειώσει τους περιορισμούς. Να αναπτύξει και να εφαρμόσει στρατηγική για την προώθηση της απόκρισης από την πλευρά της ζήτησης. Να εφαρμόσει πρόσθετα μέτρα στήριξης της ενεργειακής απόδοσης σε ιδιωτικά και δημόσια κτίρια για τη μείωση των λογαριασμών ενέργειας και του κόστους του ενεργειακού συστήματος. Να διασφαλίσει ότι η σύνδεση μεγάλων χρηστών ενέργειας με το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας συνδέεται με πρόσθετη δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και με ευελιξία του συστήματος. Να στηρίξει τις επενδύσεις και να ενισχύσει τις βιώσιμες μεταφορές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών, λαμβανομένων υπόψη των περιφερειακών ανισοτήτων. Να επιταχύνει την εγκατάσταση δημόσιων σημείων φόρτισης για οχήματα μηδενικών εκπομπών.

5. Να αυξήσει τις επενδύσεις σε υποδομές ύδρευσης για τη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων και τη μείωση των διαρροών. Να επισπεύσει τις επενδύσεις για την επιτάχυνση της κυκλικής οικονομίας. Να αναπτύξει περαιτέρω τόσο τις υποδομές επεξεργασίας αποβλήτων που συνδέονται με τα υψηλότερα στάδια της ιεράρχησης των αποβλήτων όσο και τα οικονομικά μέσα για την αποτροπή της παραγωγής αποβλήτων και την αύξηση του επαναχρησιμοποιημένου, ανακατασκευασμένου και ανακυκλωμένου περιεχομένου.

6. Να αυξήσει περαιτέρω την προσφορά κοινωνικής και οικονομικά προσιτής στέγασης. Να αντιμετωπίσει τους περιορισμούς χωρητικότητας στον τομέα της κατασκευής κατοικιών βελτιώνοντας τις υποστηρικτικές υποδομές, τη διαχείριση γης και τον χωροταξικό σχεδιασμό, τους όρους χρηματοδότησης, την προσφορά εργασίας και την παραγωγικότητα. Να ενισχύσει την αγορά εργασίας και την κοινωνική ένταξη των μειονεκτουσών ομάδων, ιδίως των ατόμων με αναπηρία και των μόνων γονέων, θέτοντας σε εφαρμογή καλύτερα στοχευμένη ενημέρωση και αναβάθμιση δεξιοτήτων.

Βρυξέλλες, 8 Ιουλίου 2025.

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

S. LOSE